

زنجبار تاوان

باکي

سبرانج

سجاره سورتخبر ملايو يڄ اول فرتام دكفولوان ملايو

منوره سجارهڻ بهوا سورتخبر ملايو يڄ مولا ۲ تربية دتانهملايو اياه اخبار ميشكون
"جاوي فراقن" يڄد تربيتكن دسيغافورا فد تاهون 1876. تنافي 16 تاهون تردهولو
درفد ايت اندونيسيا تله فون ممفوي ابي اخبار ملايون برنام "سلومفريه ملايو" دتربيتكن
دسما رڄ فد تاهون 1860. اينله اخبار ملايو يڄ اول فرتام دسلوره كفولوان ملايو.

رواية فرکهباغن سورتخبر اندونيسيا دهولو دان سكارڄ

اخبار هارين يفرتام

فد تاهون 1837 تربيتله اخبار هارين بلندا
يفرتام داندونيسيا (دسورابايا) برنام "سورابايا
كورانه" فد تاهون 1845 تربية سبواه لاكي
دسما رڄ، يڄ كمدين فد تاهون 1863 برتوكر
نام منجادي "دي لوكوموتيف".

دبتاوي (جاكرتا) سبواه ميشكون تله
دتربيتكن فد تاهون 1851 برنام "بتافياس
ايدفرتينسيلا دم اخبار اين فد تاهون 1852 تله
دكتيكن اوله "يا فابودي" يڄ تربية دوا كالي
سيفكو سمفي تاهون 1858، كمدين تربية فول
"هيه بتافياس نيوسبلاد".

دوا بواه اخبار بلندا تله دتربيتكن دلوار
تانه جاوام سبواه دفادغ: فد تاهون 1859، دان
سبواه لاكي دمكاسر: فد تاهون 1861.

فد عموم اخبار ۳ بلندا داندونيسيا زمان
ايت تيدق براني منكور داسر فرتمه ايسين هپاله

فد تاهون 1744 ماس فمرتاهن كبنور
جنرال فن ايسهوف، ساله سورڄ فكاوي بلندا
برنام: يان ايردمن يوردين س تله مندافه كبنارن
مريتكن اخبار يڄ اول فرتام داندونيسيا، برنام:
"بتافياس نوفيليس اين فوليتيك ريزونميتن"
(Bataviae Nouvelles en Politique Reason-
nementen).

فد تاهون 1776 تربية فول "هيه
فيندونوس" لالو دكتيكن اوله "بتافياس
كورانه" فد تاهون 1811، يڄ كمدين فد تاهون
1812 دكتيكن فول اوله "جابا كيرننه كيزيه"
سفنچ ماس فمرتاهن اغريس.

فد تاهون 1817 اخبار "بتافياس كورانه"
تربية سمولا دغن فرايدارن سيفكو سكالې
هفك تاهون 1828 لالو برتوكر نام منجادي
"جافاس كورانه" سباكي اخبار فرتمه.

سوده ايت سهفك تاهون 1833 دوا بواه
اخبار بلندا تله دتربيتكن تنافي كدوان تيدق
هيدوف لام.

الد ابن
س دالم
يڄ

نڄ يڄ
خاله
ن هان

ورت بریتا دان اعلان ۲ سرت فنیقن دري اخبار ۲
دنکري بلندا. سیارنن هان کیرا ۲ سربو نسخه
فد سکالي جیتق.

اورغ یغ مولانا ۲ براني منکور داسر فمرته
فنجاجه بلندا ایاله ورتاون ها. ییه لیون فیمفین
اخبار بتافیس نیوسبلاد لکهن ایت مکمفرکن
فد مولان، تنافی ملکمان بهارو دسداری بهوا
فمرته فاتوة منریما تکوران.

اخبار ملایو یفرتام داندونسیا

فد تاهون ۱۸۶۰ اخبار ملایو یغ اول فرتام
داندونسیا تله دتریتکن دبندر سمارغ، برنام
”سلومفریة ملایو“، فد تاهون ۱۸۶۲ تریبة فول
سبواه لاکي برنام ”بینتخ تیمور“ دسورابایا.
امفة تاهون کمدين سبواه اخبار بهاس جاوا (یغ
مماکي حروف جاوا) تله دتریتکن دسولو. اخبار
ایت برنام ”برومرتانی“.

دبندر بتاوي، تیک بواه اخبار ملایو تله
دتریتکن دغن برتورة ۲. سبواه داتتاران برنام:
”بیاغلالا“، تریبة فد تاهون ۱۸۶۷. دوا تاهون
کمدين تریبة فول ”بینتخ باره“ دان ”متهاری“.
کسموان دتریتکن اوله بلندا دان جوک دیمفین
اوله بلندا.

”چها سیاغ“، سبواه اخبار بولانن تله
دتریتکن دسولویسی فد تاهون ۱۸۶۹. سمنتارا
ایت دبتاوي سسوده ایت تریبة فول ”هندیا
نیدرلند“، دان ”بینتخ جوهر (جوهار)“.

کیرا ۲ فد تاهون ۱۸۸۵، داندونسیا اد ۱۸
بواه سورتخبر بلندا دان ۱۲ بواه اخبار اهنکري.
کباپکن سورتخبر یغدتریتکن اوله بهسا بلندا
فد مولان هان تریبة سکالي اتو دوا کالي سیمکو

دان هان بیراف بواه سهاج یقتله هیدوف تروس
هشک فچه فرغ دنیا یشکدوا. منکل اخبار ۲ یقتله
دتریتکن اتوق اهنکري (ملایو دان لاین ۲)
بهاس دائره) سنوان ماتمی، اد یغ لکس ماتین دان
اد یغ تاهن لام سفرت ”برومرتانی“ (بهاس جاوا).
سورتخبر ۲ بهاس بلندا یغ تله هیدوف تروس
هشک زمان بلندا میرهدیری کهد جفونم داتتاران
ایاله یافابودی، دی لوکوموتیف، متارم،
سورابایاس کورانة دان دلي کورانة.

اتوق کفتیغن فولیتیکن، بلندا میمخ تیدق
سایغ واع دان تناک بواة معادکن بچان باکي
اهنکري. اخبار ”بینتخ هندیا“ ترکنل روایتن
تنخ این، یغ خبرن سمنی متهاپسکن واع
براتوس ۲ ریبو روفیاه.

دغن تیمبولن فرکرکن ناشیونل (دان
فرکرکن اسلام) سفرت بودی اوتوموم شریکه
اسلام دانلایینن ۲ فد تاهون ۱۹۰۸ دان ستروسن،
مک بهاروله سجاره فرسورتخبران اندونسیا یغ
سبزن ایت دمولاوی. یعنی مولایله اد اوسها یغ
پات دالم لافغن منریتکن سورتخبر دغن مودل دان
تناک بهسا اندونسیا سندیری. داتتاران ایاله
مجله ”میدان فریای“، دان مجله ”ساروتومو“.
سمنجق ایت برانسور ۲ تیمبולה فلباکي سورتخبر
هارین دان مجله سفرت ”درموکوندو“ دسولوم
سورتخبر ”فورت دلي“ (۱۹۱۰) دمیدان، دان
سورتخبر ”دی ایکسفریس“ یغ دیمفین اوله
دوئیس دیکر (دقتور ستیابودی).

اخبار ۲ تیوغهوا - ملایوم کتیک ایت فون
دالم بایق حال سوده لبه ماجو درفد فرسورتخبران
اندونسیام کران کاواغنن له قواة.

کالو فد تاهون 1885 جله سورتخبر ۲ دان
جله دسلوره اندونيسيا هان 30 بواهم مک 25
اتو 30 تاهون کمدين، سوده منيفکه نايک منجادي
تيک کالي کندا.

فروهفن سورتخبر دغن مشارکه

سجاره فرسورتخبران تيدق بوله دفيسهکن
دري کادان مشارکه سلورهن، ماسيخ ۲ فقاروه
مفقاروهي. کماجوان دالم لافغن فرسورتخبران
منجادي چرمين تري کماجوان يثدداقتي دالم
لاين ۲ لافغن، تراوتام سکالي دالم فرگرکن
فوليتيک. فيکران فنجاهه يث ساغه کولو لملکمان
تيدق دافة دفرتاهنکن لاکي. سديکيه دمي
سديکيه حق برکمنول دان برسيدغ اتو کسفاتن
مغلوارکن فيکران دان فراسان ماکن برتبه لواس،
تراوتام نسوده تاهون 1918، کتيک تانه ججاهن
هنديا بلندا مندافة سناچم بدان فرواکيلن يثدنماکن
"فولکسراد".

اوله ايت مک سکل فرينچاغن دالم سيدغ
فولکسراد ايت، دغن سنديرين جوک سمني دلوار
دان منجادي فرينچاغن يث له لواس دالم کالغن
مشارکه.

فاته تومبوه هيلغ برکنتي

سمنجق ايت سورتخبر دان مجله فون.
دتربيتکن اورغ دغن بايقن دسلوره اندونيسيا.
مسکيفون بايق يث ماتي تنافي ککوسوغن ايت
سکرا دایسي دغن يث بهارو دان ستروسن - فاته
تومبوه هيلغ برکنتي.

اداله دفرچاي فد وقت فرمولان فرغ دنيا
يغکدوام دسلوره اندونيسيا دداقتي له کورغ
اتارا 350 دغن 400 سورتخبر هارين دان برباکي ۲

مجله ميگوان دان بولان. جله سورتخبر ۲
هارين سهاج، بايک برهاس اندونيسيا بلندا اتو
تيوغهوا - ملايو اياه 75 بواه.

دجاکرتا، اخبار ۲ اندونيسيا يث اوتام فد وقت
ايت اياه "فمنداغن" م "چها تيمور" دان "بريتا
عموم". يثبرهاس بلندا فول اياه: "يافا بودي" م
"هيه بتافياس نيوسلاد" م "هيه نيوس فن دين
داخ" دان فولکسکورانة.

اخبار اورغ تيوغهوا دجاکرتا

کولغن تيوغهوا دجاکرتا ممفوپاي اخبار
هارين "سين فوه" دالم بهاس اندونيسيا دان
جوک دالم بهاس تيوغهوا، "کيخ فوه" م "نين
سوغ ييه فوه" م "هوغ فوه" دان سياغ فوه.

سورتخبر ۲ اندونيسيا دمرات ۲ فولو جاوا

دبندوغ فد ماس ايت (فد فرمولان فرغ
دنيا کدوا) دداقتي اخبار هارين: سيفاتاهون، سينر
فاسوندان، نيکورک ايکسفريس، دان سورتخبر
بهاس بلندا: هيه الحمين اينديس داخبلاد دى
کورير دان دى ايندي بودي.

دسارغ: دى لوکوموتيفم هيه الحمين
هنديلسبلاد، تريپ، متهاريم، سوارا سمارغ دان
سينر سلان.

دجوچا: سورتخبر جوچا بودي، متارم،
دى فورستينلدين دان سيدياتاما.

دسولو: سورتخبر "فورت" يث سلوم ايت
برنام ترمو کوندوه.

دسوزابايا: سورتخبر: هيه سوزاباياس
هنديلسبلاد دى اينديس کورانة، سوارا عموم

تیمفوم سین تیه فوم فورت سورابایا دان
ایکسفریس.

دمالغ سورتخبر مالغ بودی دان اوشوک
بودی.

سورتخبر ۲ اندونسیا دسمترا

دسمترا فول کیت دافتی سورتخبر ۲: فورت
دلی، سینر دلی، فرسمان، رادیوم، فرچ سلاتن، دان
سورتخبر بلندا دی دلی کورانة.

سلاين دري اخبار ۲ هارين، کیت دافتی مجله ۲
فنجي اسلام، فدومن مشارکة دانلائین ۲.

منکل دبورنیو فولم سورتخبر یغ بسر ایاله
سوارا کالیمنتن.

دمکینله فرکمباغن سورتخبر اندونسیا دالم
زمان بلندا.

سورتخبر ۲ اندونسیا زمان جفون

تستکل جفون منعلوق کراجان بلندا
داندونسیام مک سورتخبر دان مجله ۲ یغ تریه دالم
زمان بلندا دهولوم بوله دکناکن سنوان تله دسافو
برسیه هان ساتو سهاج یغدبرکن تریه تروس.
منکل یغتریه دالم بهاس بلندا تیدق دبرکن سام
سکالی.

سفنچغ یغدکتھوي دفولو جاوا مثالن هان
دبرکن تریه 5 بواه اخبار هارين دالم بهاس
اندونسیام یأیت: "اسیاری"، دجاکرتام "چھیا"
دبندوغم "سینر بارو"، دسارغم "سینر متھاری"
دجوقجام دان "سوارا آسیا"، دسورابایا.

سلاين درفد ایت تیف ۲ دائره "سیو" (یغ
دکواسای اوله سورغ فکاوي جفون)، ممفویای

مجله میفکوان دالم بهاس دائره یغ دماکن "سینر
شینون".

باکي گولغن چينا دتریتکن سبواه هارين
"کوغ یوغ فاو"، دالم بهاس چينا - ملایو دان
سبواه لاکي دغن جروف چينا.

اتتوق بغسا جفون سنديري دتریتکن فول
اخبار "جاوا شینون"، سلاين درفد ایت ددافتی
سبواه مجله برکمپر: "جاوا بارو"، یغتریه دالم دوا
بهاس - جفون دان اندونسیا.

سورتخبر ۲ یغترسبوقه دکچوالیکن یغ
دتریتکن دان داوروس اوله بغسا جفون سنديري
(سفرت "جاوا شینون"، دان "جاوا بارو")،
اداله کسموان دسلغکاراکن اوله سبواه بدان
رسمي اتو ستغه رسمي، برنام "جاواشینونکاي"
اتو "کابوغن سورتخبر ۲ دجاوا".

سترا دان سمنجوغ تانهملایو (یغ تله
دفرساتوکن فرتدیرانن) دادکن بدان کابوغن
سورتخبر ۲ سنديري یغترسیسه سفرت جوک
حالن بورنیوم، سولایوسی دان فولو ۲ سوندا
کچیل.

سورتخبر اندونسیا دالم زمان ریفلیک

سبایک ۲ سهاج جفون مپره کهد فیهق یغ
برسکوتو دان کمردیکان اندونسیا داشتھارکن
اوله بغسا اندونسیا مک سورتخبر ۲ اندونسیا
یغ برجیوا مردیکا سکرا دتریتکن اوله ورتاون ۲
اندونسیا.

دجاکرتام اخبار "اسیاری" (زمان جفون)
تله دکنتیکن اوله اخبار "مردیکا"، دبندوغ تریه
فول "سوارا مردیکا"، مگنتیکن اخبار "چھیا".

کن «سور»
اه هارین
لایو دان
کن فول
ت ددافتی
دالم دوا
کن یغ
سندیری
بارو (۴)
اه بدن
رنکای (۴)
یغ تله
کابوغن
جوک
سوندا
ک
نیق یغ
ستهارکن
نیسیا
رتاون ۲
جفون
غ تربیه
چها (۴)

دجوچجا اخبار «کدولان رعیة» تله دتربیتکن
سباکی گنتی «سینر متھاری» دان دسوزابایا
تربیه فول «سوارا رعیة» یغ مھکتیکن «سوارا
اسیا».

سلفس ایت برتور۲۲ فول تربیه دجا کرتا
اخبار ۲ دان مجله ۲ یغ لاین. سماس مقاله این
دتولیس، کیت دافتی: بریتا اندونیسیا، سومبره
ماس اندونیسیا، میغکوان سیاست، میغکوان
مردیکام دان منبر اندونیسیا (کمدینن تربیه فول
اخبار ابادی، میگو ابادی، فدومن، اندونیسیا
رای، دوتا مشارک، حکم، دانلایین ۲ - ف.)

دجوچجا تربیه فول سورتخبر هارین:
ناشیونال، متارم دان فتریو، میغکوانن فول ایاله
مجله ریفلوشنیر، سوارا فوبلیک، بقتی دان کومینتر
اندونیسیا.

دسولو فول کیت دافتی هارین: مردیکام
فاسیفیک دان «بکرج» سرت میغکوان فدومن.

دمادیون تربیه فول هارین: «افی رعیة» دان
میغکوان فپولوه رعیة. دکدیری تربیه هارین
«سوارا رعیة» دان دوا بواه میغکوان یأیت
«جویوبویو» دان «منارا مردیکام». دبلیتر، کیت
دافتی: میغکوان «تینجاون»

دستمرا دالم زمان ریفلیک

دستمرا کیت دافتی دبوکیه تیغکی دوا بواه
اخبار هارین: «دتیق» دان فنچاسیلا. دان امفہ
میغکوان: بینتخ، برجواغ، بریتا دان سواسان.
دسیولکا فول کیت دافتی هارین: سوارا
ناشیونال. دتاروتوغ (دائرہ تفانولی) اد فول

هارینن: «توکل» (تواکل) دان میغکوان سولوه
مردیکام. دان دفاوغ. هارین «چھیا فادغ».

دمیدان کیت دافتی دوا هارین: واسفادا دان
منبر عموم (کمدین درفد ایت تربیه فول: لمباک،
فتریو۲۲ دان بریتا - ف.) دان سبواه میغکوان:
اینک وزن (کمدین درفد ایت تربیه فول بیراف
مجله میغکوان سفرت: وقتم فلاغی، فدر دان
بیراف مجله بولانن یغبرداسر اسلام سفرت:
«الاسلام» منارا اسلام دان «برجواغ» - ف.)
دکوت راج (اچیہ) اد سبواه هارینن: سماغہ
مردیکام. دلفوغ اد جوک اخبارن یغ تربیه تیغ
کالی سمیغکو: «سوارا لمفوغ» منکل دفلیمبغ
کیت دافتی دوا بواه هارین: «اوبور رعیة» دان
«سینر».

سایغ فنولیس تادافہ منچاتیہ اکن نام اخبار ۲
یغ تربیه دکالیمنتن، سولاویسی دان فولو ۲ سوندا
کچیل دالم زمان ریفلیک.

فاتور۲۲ جوک دسبوة دالم زمان ریفلیک
کتیک بلندا مندودقکی سمولا سهاگین دري
کاواسن اندونیسیا مریک تله منریبتکن اخبارن
یغبرهاس بلندا دان اندونیسیا سباکی مغانباغی
اخبار ۲ ریفلیک اندونیسیا. فد ماس ایت کیت
دافتی دجا کرتا مریک (بلندا) منریبتکن: «فنجی
رعیة» دان «فجر» سلاءین درفد بیراف بواه
یغ برهاس بلندا. بکیتو جوک حالن ددائرہ ۲ یغ
تله ددودقکین.

دمکین فاتی تولیسن میستر نوماتخ -
ددالم بوکون: «بیراف سوال تنغ فرس دان
جورنالیستیک»